

Analys, främjande och tillträdesfrågor

Föredragande
Frida Lundberg
Utredare

010-470 0637
frida.lundberg@uhr.se

YTTRANDE

Diarienummer
Dnr 1.2.3-551-2015

Datum
2015-06-02

Postadress

Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress

Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon

010-470 03 00

Org nr

202100-6487

www.uhr.se

Yttrande över förslag till:

- **Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne;**
- **Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:104) om ämnesplan för ämnet hotell i gymnasiesärskolan och inom särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå;**
- **Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:110) om ämnesplan för ämnet serveringskunskap i gymnasiesärskolan och inom särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå;**
- **Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:129) om ämnesplan för ämnet modersmål i gymnasiesärskolan och inom särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå;**
- **Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:57) om ämnesplan för ämnet idrott och hälsa i gymnasiesärskolan och inom särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå;**
- **Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:14) om kurser för programmet för hotell, restaurang och bageri i gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna;**

Universitets- och högskolerådet (UHR) har beretts tillfälle att yttra sig över ovan nämnda förslag (Skolverkets Dnr 2015:531). Bakgrunden till föreskriftsändringarna är Skolverkets beslut till nya och reviderade ämnesplaner på teknikprogrammet och inom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. Med anledning av detta föreslår Skolverket ändringar av SKOLFS 2012:4. UHR och Skolverket har samverkat i framtagandet av kunskapskriterier för respektive myndighets föreskrifter, vilka ska vara likalydande.¹ UHR:s förslag till föreskrifter är samtidigt på remiss.² UHR

---

¹ UHR:s föreskrifter (UHRFS 2013:4) om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen samt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:4) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne.

² UHR Dnr 4.1.2-511-2015

har således inga synpunkter på de föreslagna ändringarna. Vad gäller Skolverkets förslag på revideringar av fyra ämnen och en programstruktur i gymnasiesärskolan har UHR inte heller några synpunkter. Däremot har UHR en synpunkt på innehållet i Skolverkets konsekvensanalys.

Synpunkter

UHR vill göra ett förtydligande som rör Skolverkets konsekvensanalys. Under arbetet med regeringsuppdraget 2014 tog myndigheterna fram gemensamma principer för föreskrifterna ska vara utformade.³ Skolverket har i sin konsekvensutredning lagt till ytterligare en princip och dessvärre har kommunikationen mellan myndigheterna brustit vad gäller att skulle vara en princip som UHR ställer sig bakom. Det är inte heller en princip som finns i UHR:s konsekvensutredning.

Skolverket skriver följande i sin konsekvensutredning:

”Inom ramen för det aktuella förslaget av nya och ändrade ämnesplaner för teknikprogrammet och vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan har myndigheterna enats om att den bärande principen för att definiera vad som är nödvändig kunskap inom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år bör vara förslag till ett svenskt kvalifikationsramverk, NQF, nivå 6. Principen gäller för de yrkesämnena som *endast* får läsas inom vidareutbildningen och för yrkesämnena som får läsas inom såväl ett nationellt program som vidareutbildningen och som innehåller kurser där mer än hälften av kurserna *endast* får läsas inom vidareutbildningen”.

UHR har synpunkter vad gäller sista meningen i stycket ovan, som gör gällande att nivå 6 i NQF inte ska tillämpas för kunskapskriterier där mindre än hälften av kurserna i ämnet är reserverade för vidareutbildningen.

UHR vill understryka att principen för kunskapskriterierna är att den som antas till yrkeslärarutbildningen ska ha kunskaper och färdigheter för det ämne/de ämnen som personen vill undervisa i på en nivå som är högre än det resultat av lärande som eleven ska uppnå. Gymnasieutbildning är inplacerad på nivå 4 i NQF och därför har kunskapskriterierna placerats på nivå 5 i NQF. Eftersom vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år är inplacerat på nivå 5 i NQF behöver den som undervisar kunskaper motsvarande nivå 6 i NQF. Det är Skolverket och UHR eniga om. Eftersom Skolverket har tagit fram ämnen som innehåller både kurser som får ges på teknikprogrammet och kurser som är reserverade för det fjärde tekniska året uppkommer dock frågan vilken kvalifikationsnivå en lärare ska ha för ett sådant ämne. UHR anser att, om Skolverket blandar kurser från teknikprogrammet (nivå 4) och från det fjärde tekniska året (nivå 5) i samma ämne, bör kravet på lärarens kunskaper ligga på nivå 6. I annat fall skulle en lärare som har kunskaper motsvarande nivå 5 i NQF vara behörig att undervisa elever som ska uppnå ett resultat av lärande som är inplacerat på nivå 5 i NQF inom det fjärde tekniska året.

Enligt regeringen ska ett yrkesämne inte vara bredare än att en och samma lärare kan undervisa i hela ämnet. Om kravet för att undervisa i ett ämne är för högt ställt får högskolorna problem att anta sökande till yrkeslärarutbildningen. Sett utifrån kunskapskriteriernas horisont bör därför Skolverket, enligt UHR, skapa ämnen där

---

³UHR Dnr 1.1.2-01174-2014

ämnets samtliga kurser ligger på samma nivå i NQF vad avser det resultat av lärande eleven ska uppnå.

Att myndigheterna redovisar olika principer är förstås olyckligt och visar att myndigheterna genom fortsatt dialog behöver diskutera och enas om en gemensam ståndpunkt. För de ämnen som respektive myndighets remiss rör, påverkas dock inte förslagen av att myndigheterna har redovisat olika principer eftersom kunskapskriterierna för samtliga ämnen som innehåller kurser reserverade för det fjärde tekniska året är placerade på nivå 6 i NQF.

Tuula Kuosmanen
Avdelningschef
Analys, främjande och tillträdesfrågor

Frida Lundberg
Utredare